

guia de contes per a la igualtat entre nenes i nens

Col·labora:

Els contes infantils són el primer apropament a la lectura i constitueixen un material pedagògic important en l'aprenentatge i la identificació en els rols masculí i femení. D'aquesta manera tant el propi contingut com les imatges dels llibres infantils actuen com a eines de transmissió d'estereotips, de normes, valors i ideologies.

És per aquesta raó que el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de l'Ajuntament de Manlleu i la Biblioteca Municipal de Manlleu han elaborat aquesta guia amb l'objectiu de poder facilitar la tasca a mares i pares, educadors i educadores en la localització de materials que formin nenes i nens en igualtat. Es tracta d'una proposta de títols que reivindiquen la igualtat, trenquen amb els rols tradicionals, situen la dona en el paper que li correspon, i incideixen amb l'acceptació de les diferències i la integració de sexes.

Tots aquests llibres es poden trobar a la Biblioteca Municipal de Manlleu i es poden demanar en préstec.

Què transmeten els contes?

Algunes vegades els contes ofereixen una visió de la societat que respon a uns models que no afavoreixen la igualtat de gèneres. Fins fa pocs anys en els relats infantils hi podíem trobar situacions en què els protagonistes masculins tenien un paper principal contraposat als personatges femenins, que solien tenir una funció secundària. Alguns exemples de tota aquesta distribució de rols, els trobem en la descripció de diversos àmbits de la realitat quotidiana, que sovint es transmetien d'aquesta manera:

família	
pares	mares
<ul style="list-style-type: none"> • La figura paterna treballa i descansa. • Apareix físicament poques vegades. • És intel·ligent. • Porta ulleres. • Llegeix el diari o mira la TV en un sofà. • Espera el sopar assegut a taula. 	<ul style="list-style-type: none"> • Es dedica exclusivament a la cura dels fills i a les tasques domèstiques: cuina i neteja. • És sol·lícita i atenta. • Vesteix modestament i molts cops porta davantal. • Les seves relacions socials es limiten a la família o les veïnes. • Poques vegades surt de casa.
treball	
homes	dones
<ul style="list-style-type: none"> • El treball de l'home o pare treballa fora de casa i quan arriba a aquesta ha de gaudir del seu dret al descans. Es presenta com a una figura important, amb una cartera o assegut a una butaca.. 	<ul style="list-style-type: none"> • Les dones que apareixen desenvolupant algun tipus de feina remunerada es representen en treballs com ensenyament, assistència i serveis.

món exterior

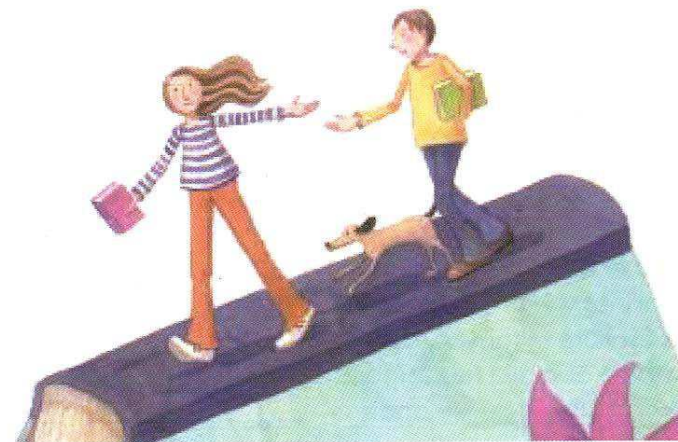
homes	dones
<ul style="list-style-type: none"> • Els personatges masculins són majoritaris. • Gairebé mai no van acompanyats per infants. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apareixen poc. • Van sempre acompanyades d'infants o caracteritzades per certs símbols del treball domèstic. • Quan les mares surten és per anar a comprar o per recollir els infants a l'escola.

Totes aquestes situacions van provocant una visió de la societat en la que cada gènere té associats uns trets propis:

nens	nenes
<ul style="list-style-type: none"> • independents • segurs • agressius • infantils • dinàmics, actius • trapelles • creatius • naturals • valents • poc afectuosos, no mostren sentiments 	<ul style="list-style-type: none"> • dependents • insegures • tendres • adultes • passives • responsables i tranquil·les • detallistes • sensibles • porugues • afectives i expressen els sentiments sense dificultat

D'aquesta manera es du a terme una transmissió de valors diferents segons el sexe, la qual cosa provoca la reproducció de funcions i característiques diferents. Es potencien capacitats i habilitats diferents segons el sexe, **marcant de forma clara com han de ser i què han de fer les nenes i com han de ser i què han de fer els nens.**

Com afecten els estereotips

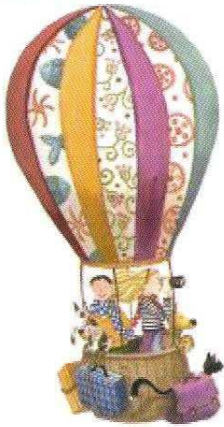
nens	nenes
<ul style="list-style-type: none"> • els neguen la sensibilitat i la humanitat • els impedeixen mantenir relacions socials harmòniques • els inciten a tenir actituds i activitats de risc • no els donen eines per resoldre els conflictes de manera no violenta 	<ul style="list-style-type: none"> • redueixen la seva autonomia, autoestima i seguretat en elles mateixes • els neguen la igualtat d'oportunitats • els tallen el potencial creatiu

Selecció de contes que fomenten la igualtat entre nenes i nens

Contes per a nens i nenes fins a 6 anys

En Marc i la Maria. (Col·lecció). L. L. Alfano. Cruïlla, 2001
Aquests dos amics ho fan tot junts: esmorzar, parar la taula...

Adivina cuánto te quiero. S. McBratney. Kókinos, 1995.
Com es pot descriure el tamany dels sentiments?

Corre, Maria, afanya't. N.M. Bodecker. Lumen, 2001.
La Maria ha de córrer per fer les tasques ara que ja s'acosta l'hivern.

Un papa a mida. D. Cali. Barcelona: Baula, 2004.
Una nena busca un papa nou: ha de ser fort, maco... però a qui trobarà?

Vull una mare robot. D. Cali. Claror, 2007.
Un nen vol una mare que estigui sempre amb ell.

Per què a la Mari Jose li diuen Jose Mari? S. Calleja. La Galera, 1997.
La Mari Jose té 8 anys, juga a futbol, no porta arracades i és feliç.

Mamá puso un huevo. B. Cole. Destino, 1993.
Uns fills expliquen als seus pares com es fan els nens i nenes.

La mare mai no em va dir. B. Cole. Serres, 2004.
Una mirada de reüll als petits secrets de la vida.

La princesa enjogassada. B. Cole. Destino, 1990.
La princesa no es vol casar, vol viure feliç amb els seus

La Campi -qui-pugui. P. Corentin. Corimbo, 2003.
Una nena fa bromes tot el dia: la seva mare se'n cansa i l'envia a casa la seva àvia.

Les tres bessones. (Col·lecció). R. Capdevila, M. Company. Destino.
Tres germanes protagonistes d' aventures.

Maisy (Col·lecció). L. Cousins. Serres, 2002.
Una ratolina que li agrada conduir, fer de bombera...

Avui sóc un/una... P. Geis. Beascoa, 2002.
Nens i nenes que juguen a ser pirates, cowboys, ...

Jamina. P. Geraghty. Zariqueiey, 1998
Una nena africana vol ser caçadora però canvia d'opinió.

La meva mare és rara. Gilmore, R. Joventut, 1991
Tots els pares i totes les mares a vegades es desborden de feina

El papá que tenía 10 hijos. B. Guettier. Casterman, 2002
Un pare amb deu fills. com s'ho fa?

Rei i rei. L. de Hann i S. Nijland. Serres, 2004.
Un príncep es vol casar: el pretendent que vol és un altre príncep.

Saps què m'agrada? K. Henderson. Timun Mas, 2002. Un nadó aprèn allò que és més important.

Pirates i Pirulins. C. Herrera Castro Afortiori, Bilbao, 2005
Narra les vacances d'un nen amb els seus dos tiets.

En Toni i les nenes. O. Könnecke. Cruïlla, 2004.
Un nen es vol fer amic d'unes nenes.

D'on surt aquesta nena? T. Lenain. Baula, BCN, 2005.
Per a en Max les coses són molt clares: hi ha gent que té sirí i gent que no té sirí.

P de papá. I. Martins.
Kalandraka, 2009.
Totes les qualitats d'un pare tot

La meva mare és màgica. C.
Norac. Símbol, 2006.
Una mare molt especial.

Onze dames atrevides. Oli.
Kalandraka, 2001
Aquestes dames van en trineu,
viatgen al desert...

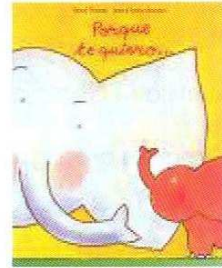
Tots uns homes. M. Olten.
Serres, 2005.
«Som tots uns homes i no tenim
por de res! Ni que fóssim
nenes...»

Oliver Button és un nena. T. de
Paola. Susaeta, 1991
A l'Oliver li deien el nena
perquè a ell no li agradava fer
les coses que se suposa que
fan els nens.

La mare surt aquesta nit. J.
Pomés. Tusquets, 2003
Una mare demana l'ajut d'un
fiet per fer de cangur del seu
fill.

La gran mamá hace el mundo.
P. Root. Kokinos, 2004.
La gran mare crea el món:
l'aigua, la llum, les persones... i
no està per bajaranades!

Perquè t'estimo..., P. Teulade.
Corimbo, 1996.
La senyora elefanta vol saber
perquè el seu fill l'estima.

Contes per a nens i nenes de 7 a 10 anys

El desig de la Rubí. Shirim Yim
Bridges. Ed. Serres, 2003
La Rubí viu en una antiga ciutat
de la Xina, en lloc de casar-se
està decidida a anar a la
universitat.

Mamitis. J. F. Delgado. Baula,
2002.

Papitis. J. F. Delgado. Baula, 2002.
L'Elisabet i en Francesc estimen
els seus pares.

Tina superbruixa. (Col·lecció).
Knister. Brúixola.
Una noia molt decidida fa servir
encanteris d'un llibre de màgia.

Marduix. E. Larreula. Cruïlla, 2005.
Una noia molt espavilada va a un
mercat.

El segrest de la bibliotecària. M.
Mahy. La Magrana, 1985
Uns bandolers decideixen segrestar
la bibliotecària i demanar un
rescat però la intel·ligència de la
noia i una contagiosa malaltia ho
complicquen tot.

L'Aitor té dues mares. M. Pierola.
Bellaterra, 2006.
L'Aitor se sent diferent.

La qüestió dels meus pares. M.
Piérola. Destino
La Caputxeta vermella explica la
seva història, l'autèntica.

**La família: del més petit al més
gran.** N. Roca. Molino, 2000.
Un repàs per diverses situacions
familiars, amb explicació per als
pares.

Les dames de la llum. A. Santolaya.
Destino, 2000
De com les dones van inventar el
llum.

La rosa de Sant Jordi. J. Sennell.
Cruïlla, 1988
Dos països molt petits vivien en pau
fins que el conseller de la reina
pensa com ha de ser el rei.

Maimés. A. Turín. Lumen, 1990
La Princesa Milena no es vol casar.

Pomes i canons. A. Turín. Lumen,
1989
En un regne comença una guerra.
A la reina i a la princesa això no els
agrada.

**El meu pare és mestressa de casa, i
què?** M. Ugidos. La Galera, 2000.
Un pare que fa totes les feines de
la llar.

Contes i narracions per a nens i nenes d'11 a 15 anys

D de dona. T. Abella. Intermón
Oxfam, 2005.
Unes dones nigerianes volen
participar en el progrés de la seva
comunitat.

Pelos por todas partes o la hormona alborotada. B. Cole. Ed. Destino, 1999
Com creixen els nens i les nenes.

Matilda. R. Dahl. Empúries, 2007.
Una nena descobreix que té uns poders excepcionals i això l'ajuda a ser feliç.

El diari lila de la Carlota. G. Liennas. Empúries, 2001.
La Carlota observa el món amb "ulleres liles" i comprova situacions injustes.

Anastasia (Col·lecció). L. Lowry. Espasa-Calpe i Aliorna
Els pensaments i les impressions d'una noia amb uns pares poc convencionals

L'escola Estrambota. I. Monsó. La Magrana, 2005
A l'escola Estrambota no posen deures, no hi ha normes, l'alumnat no és net i polit i al menú només hi ha postres

Konrad. Ch. Nöstlinger. Santillana, 1991
La Senyora Bartolotti, sense experiència amb nens, rep un dia per correu un nen de 7 anys que surt d'una llauna de conserves

Copèrnic, planeta habitable. M. Galícia. Santillana, 1991
Antígona Vilanova, cap de l'expedició, està a punt d'iniciar el seu viatge amb la cosmonau TERRA.

Lídia, reina de Palestina. U. Orlev. Noguer, 1995
Ambientat a la Segona Guerra Mundial, una nena jueva en pateix les conseqüències

La casa de l'arbre. B. Pitzorno. Barcanova, 1997
Dues noies cansades del seu pis de la ciutat decideixen anar a viure dalt d'un arbre

Xoxcolata amarga. M. Pressler. Empúries, 1996.
L'Eva, una noia grassa, està convençuda que tothom se'n riu i que ningú l'estima

Atalanta. G. Rodari. La Galera, 1992
A través de les peripècies d'Atalanta anirem coneixent el món grec

Altres contes recomanats que no són a la Biblioteca Municipal de Manlleu

Per a petits...

Què seré quan sigui gran? E. Abeyà. La Galera, 2005
Els oficis.

El príncep ventafocs. B. Cole. Destino, 1990.
Llibre que juga amb les feines domèstiques i el conte de la Ventafocs.

Ni un besito a la fuerza. M. Mebes. Bilbao: Maite Canal, 1994
Sobre el dret de decidir quan fer un però i a qui.

Tinc un germà petit. E. Torras, A. Amago. Sieteleguas, 2008.

Per a més grans...

Un dia de caca i vaca. F. Casalderrey. Animallibres, 2006.
Els pares de l'Andrea tenen uns oficis ben diferents.

Los hombres no pegan. B. Moncó. Bellaterra, 2005.
Com afrontar situacions de violència de gènere.

Fa nen o fa nena? M. Rudol. Alfaguara, 2007.
Quatre narracions en què les nenes fan aquelles coses que tradicionalment s'han considerat de nens.

...i molts més.